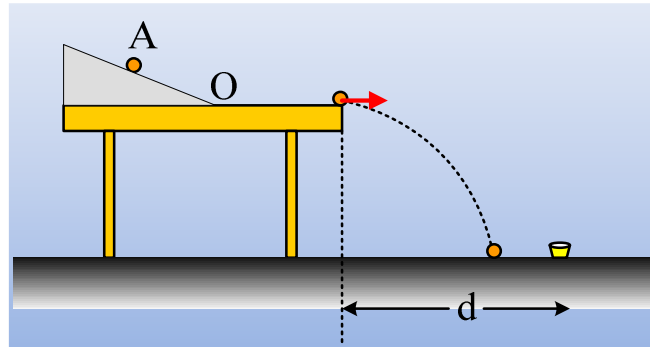

Θα πετύχουμε τον στόχο;

Πάνω σε ένα τραπέζι έχουμε τοποθετήσει ένα κεκλιμένο επίπεδο. Στο έδαφος και σε οριζόντια απόσταση $d=40\text{cm}$, από την άκρη του τραπεζιού, τοποθετούμε ένα μικρό πλαστικό ποτήρι. Αφήνουμε μια μικρή μπίλια σε ένα σημείο A του κεκλιμένου επιπέδου, το οποίο απέχει $s_1=9\text{cm}$ από την κορυφή O του επιπέδου, η οποία αφού κινηθεί χωρίς τριβές φτάνει στην άκρη του τραπεζιού και πέφτει σε απόσταση 10cm πριν το ποτήρι, όπως στο σχήμα.

Σε πόση απόσταση από το σημείο A, θα πρέπει να αφήσουμε την μπίλια, επαναλαμβάνοντας το πείραμα, ώστε η μπίλια να πέσει μέσα στο ποτήρι;

Οι τριβές και η αντίσταση του αέρα θεωρούνται αμελητέες.

Απάντηση:

Εφαρμόζουμε για την μπίλια την αρχή διατήρησης της μηχανικής ενέργειας, από το σημείο A, μέχρι να φτάσει στο τραπέζι, σημείο O, θεωρώντας ότι εκεί έχει δυναμική ενέργεια μηδενική.

$$K_A + U_A = K_O + U_O \text{ ή}$$

$$0 + mgh = \frac{1}{2}mv_1^2 + 0 \text{ ή}$$

$$v_1 = \sqrt{2gh} = \sqrt{2gs_1\eta\mu\varphi}$$

όπου φ η κλίση του κεκλιμένου επιπέδου.

Με την παραπάνω ταχύτητα η μπίλια θα φτάσει στο άκρο του τραπεζιού, από όπου θα εκτελέσει οριζόντια βολή, για την οποία θα ισχύει $x = v_1t$, όπου στο έδαφος θα φτάσει σε χρόνο t , ο οποίος υπολογίζεται από

την εξίσωση $y = \frac{1}{2}gt^2 \rightarrow t = \sqrt{\frac{2H}{g}}$, όπου H το ύψος του τραπεζιού. **Να σημειωθεί ότι ο χρόνος αυτός**

δεν εξαρτάται από την οριζόντια ταχύτητα με την οποία η μπίλια εγκαταλείπει το τραπέζι. Έτσι η οριζόντια απόσταση που διανύει είναι:

$$x_1 = v_1t = \sqrt{2gs_1\eta\mu\varphi} \cdot t \quad (1)$$

Επαναλαμβάνουμε το πείραμα, αλλά τώρα αφήνουμε την μπίλια από μεγαλύτερη απόσταση s_2 , έτσι ώστε να πέσει η μπίλια στο ποτήρι, δηλαδή να διανύσει οριζόντια απόσταση, κατά τη διάρκεια της βολής ίση με d .

Με τον ίδιο τρόπο θα βρούμε:

$$d = x_2 = v_2 t = \sqrt{2gs_2 \eta \mu \phi} \cdot t \quad (2)$$

Διαιρώντας τις σχέσεις (1) και (2) κατά μέλη παίρνουμε:

$$\frac{x_1}{x_2} = \frac{\sqrt{2gs_1 \eta \mu \phi} \cdot t}{\sqrt{2gs_2 \eta \mu \phi} \cdot t} = \sqrt{\frac{s_1}{s_2}} \rightarrow$$

$$\frac{x_1^2}{x_2^2} = \frac{s_1}{s_2} \rightarrow$$

$$s_2 = s_1 \frac{x_2^2}{x_1^2} \rightarrow$$

$$s_2 = s_1 \frac{x_2^2}{x_1^2} = 9cm \frac{40^2 cm^2}{30^2 cm^2} = 16cm$$

Συνεπώς η μπίλια πρέπει να αφεθεί σε ένα σημείο Β, ψηλότερα του αρχικού σημείου Α, σε απόσταση (AB)=7cm.

Υλικό Φυσικής - Χημείας.

Επειδή το να μοιράζεσαι πράγματα, είναι καλό για όλους...

Επιμέλεια:

Διονύσης Μάργαρης